

1 Tesalonaika Polokafo mono wenena Tesalonaika numudo minamo ya lufuwa kana apito wi fulo gedami ka Komu Ka

Polokafo Kolinti numudo minami kamenalo ya Yesu koli kikito umamo wenena Tesalonaika numudo minamo ya lufuwa ama wi fulo gedami ne. Tesalonaika numuna meya naba ya Masedonia ebau ya kuwo no anawaleka ya ne. Polo eba nedonedo moinami kamena lelei-lawokoi (3) yalo ya kana Yesu kala kuwa Tesalonaika wenena lo oloto gimaito, wenena seni-muluni olu eleyapa wiyamo, ya maleka Yuda wenena minato, ido so loti ya ailofeka wenena minae. Etiti minato, Yuda mono kiyabani we ya Polo yamu komumu witi, seni-mulunigu nosámami kolanako, Yesu wenenala ya Polote Sailasite gilifi Belia numudoka melato waiye. (Aposolo 17:1-14) Utaito, aiga Yuda wenena yate Yesu wenenala keina gimi minamo ka ya Polo kolito, lono koinalafo we Timoti ya ka makafo olu auma wi gedenami ya logiminagoliye, loto wenenawa minadoka ilifi melaito wiye. Uto logimito, itibito Polo Kolinti minaidoka oto, kani-naki loga o edamo kaki ya loumaiye. Loumaito kolito ya ka ma itibito lufuwa wi fulo gedenae, loto lufuwa ama ya wi fulo gedami ne.

Lo oloto melami ka

¹ Aiyo, linate Metefo Goti ido Wekola Yesu Kilisto lunigu mino gedeti Tesalonaika numudo monolo mau wi-wi amo wenenao, lamo Polole, Sailsile, Timotile lufuwa ama ya wi fulo gedoge. Eyalo.

Nasafili mona ido you amene mona ya linate-doka mino gedenakiye.

Wenenawa yamu kolito Goti loumami ka

² Lamo kamena-kamena linate muki yamu kolito siyane, lalole, loto kulitina Goti loumuuumu o minone.

³ Linate koli kikitamo lono kulawa ya oluti, seti-muludi gimi-gimi amo lono ya auma witi oluti, Wekolate Yesu Kilisto koli umuti kiyabala amo mona ya auma witi melemo wamo yamu kolito Metefo Goti onobalalo ya kamena-kamena lo oloto pito, siyane, lalole, loumu-umu o minone.

⁴⁻⁵ Aiyo, Goti siya-muluna gimami mono wenenate-motao, Yesu kala kuwa lalo lo oloto gimonimo ka kolamo ya faifa ka ne, loti koli fulitámae. E'e, ya aumalaki ido Ouna Felegagaki yate kawa ya ona kula ne, loto lutí-kati olu auma wi kiki lo gedainako, linatemu kolonimo ya moda iyaina o gedaiye, loto koli minone. Linatedoka minonimo kamenawaloma ya linatemu kolito mona melonima ya linate moda koli minae.

⁶ Ido linate ya lamo monate ido Wekola monala yaidana oti monatina melamo, ya ka mono kolámamo wenena yate kaila naba fi gedafa, ido Ouna Felegagakafo olu aila wi gedaito kala kuwa koli seti-muludigu meleti alikani oti minamo mona meleti,

⁷ ya Masedonia ido Akaiya mikaloti koli kikitamo wenena muki ya monawa gilibato gege uti ayaidana oti melemo wamo ne.

⁸ Etito linedokedati Wekola kala kuwa ba loto Masedonia ido Akaiya mikalo ya oloto piyami yako minámaiye. E'e, linate Goti koli kikito umamo kawa ya eba nedo-nedo upatoto wimo yamu ka ma logiminumo ya ma minámaiye.

⁹ Kawa kuwa ya moda numudonamado u fuli lito kolitanako, linate minado wonimo mona yamu inanimonina yate lo-lo o minae. Linate ya suki goti yamu koli minadoti ya seti-muludi olu eleyapa witi Goti ona kula kofawa minowa-minowa oto minami we yamu koliti kouba-naba o edeti,

¹⁰ ido Nalafo Yesu folraiguti olunedi edami we, lifima ka naba-naba o fede lumunaido yati olu omude kami we ya kosinauti enami ya kiyabala oti minae, loti kawa ya numudo-namado lo-lo o minae.

2

Polokafo mona meleto lono olami ka

¹ Ena mono wenenate-motao, linate minadoka oto lono olonimo u fa neta ámami yama linate moda koli minae.

² Ido komu Filipai numudo ya keina naba kologeto ka nosámami lo ledamo yamaki ya moda koli minae. Eti o ledafa, ido linate minadoka wonimo ya kuwotefomota ilulu ku minagu ya Gotite yakafo olu auma wi ledaito, kala kuwa lalo oluto lo oloto pi gimonimo yamaki ya moda koli minae.

³ Etito koli kikitenawae, loto kati oluto kawa kuwa lo oloto melonimo, ya kanu lalototi ika o gedenune, loto kolito lobemo, ido mona fuma wiyami api gilibinune, loto kolito lobe, ido koti winune, loto kolito lo oloto melonimo ya ma minámaiye.

⁴ E'e, Gotikafo lalo leyeto kane kune lo oloto pinawae, loto lonowa adeu melaito ya lo minone. Eti loto lo minonimo ya wenena yate lalo leyenawae, loto kolito ádone. E'e, lute-kateu ko fuli loto monate iya mele ledami we Goti yakafo lalo leyenaiye, loto kolito kawa ya lo minone.

⁵ Eti loto lo minonimo ya ka magu mele gedeto ádone. Moda linate koli minae. Ido neta-mata mamu kolonimo ya mono lonowa yamo olu falukunaiye, loto ámone. Moda Gotikafo leye minaiye.

⁶ Ido wenena linatefemo, ido malekafe kulite naba melenawae, loto ádonima ne.

⁷ E'e, Kilisto aposololama minoninako, linate ade olu faka lalo, loto ogofuto logimonimo nefo, ido wenaipa mate nomilipani kiyaba lalo o gedamo yamaidana oto linate minagu minoto olu you lo gedonima ne.

⁸ Linatemu auma wito kolito ya Goti kala kuwa lalo yako logiminune, loto kolámone. E'e, sete-mulude naba-naba gimoninako, oto meleto onimo monate muki yaki linate giminune, loto kolonimo ne.

⁹ Aiyo, mono wenenate-motao, lamo lonote ya koiya fito olonimo yama linate kati ki minae. Goti kala kuwa lalo logimonimo kamenalo ya linate weti-neta ika o gedetenune, loto atuwa lono yaki

siniku ido ko lido yaki ya muki auma wito oluto kawa kuwa lalo lo oloto gimonimo yama kati ki minae.

10 Ido monate yaki eyefe loti ko minae. Linate koli kikitamo wenena minagu ya felegaga minoto, monate mo loto feke lotoko minoto, lificate minámámi minonimo monate ya linate kama, ya Goti yaki ayaidana oto monatewa ko minaiye.

11-12 Menibo-mota mate nomilipani o gedamo yamaidana oto lamokafo linate muki ya setimuludi olu auma wi gedeto kati oluto ka auma wito logimi-gimi ogeto, ya Gotikafo kiyaba o ledami kilaneu oti lamenaneu minenawae, loto mau wi gede minami we nomilipala kula minado yaloko moinalo, loto auma wito logimonimo monate yama moda koli minae.

Keina kolafa, koli kikitoti auma witi minamo ka

13 Ido Goti kala logimogeto, lalo oti kolamo ya wenena kanidana oti kolámama ne. Goti kala moda ona kula yakafo koli kikitamo wenena linatedoka lono olu minami ka ne, loti kolamo yamu ya siyane, lalole, loto Goti loumumo idone.

14 Mono wenenate-motao, linate Yudia mikalo Goti wenenalá Kilisto Yesu lulau mino edeti monolo mau wi-wi amo wenena ya gege ato Yuda wenena liligalekate giniti keina naba olu gimamo yamaidana oti linanimotina wenenati liligaleka yate linate giniti keina naba olu gimae.

15 Aya Yuda wenena yate ya Wekola Yesu ido adeina polofete we yaki ayaidana oti gini fuluti,

ido lamoki olu fulo ledeti lilifi melamo ne. Wenenawa ya Goti lalo kolami mona ya melámoti, ido wenena muki olu kuwonibo bulu gedae.

¹⁶ Eti amo ya ailo feka wenena yaki logimato Gotikafo olu omuni kotenawae, loti kanu ku lede minae. Eti o-o amo yamo nosámami monanina mulalo-mulalo melemo dito, lifimanina yakafo akaiya idaito ya Goti siya kala-kala limo mona ya amoguka oloto pi gimami ya ne.

Polokafo wenenawa siya-muluna gimami ka

¹⁷ Aiyo, mono wenenate-motao, lamo kuwotefo-mota ya kamena lina efema linatedokati olu fulo ledamo, ya oude-lute-kate yakafo linate fulo gedámone. E'e, ukade yako fulo gedonimo yamu miluma-aluma kolito minoninako, kofa geyenune, loto sete-muludeu naba-naba koli minoto, uto geyenumo kanu ya auma wito moni wilone.

¹⁸ Eti loto koli minonimo yamu uto geyenune, loto nanimo Polo ya ya kamenalo nune, ama kamenalo nune, loto koli minofa, Satanikafo kanute ito ledaiye.

¹⁹ Ena Wekolate Yesu oloto pinami kamenawalo ya amo omunalo sete-muludeu lalo enami neta, ido alikani oto minenumo neta, ido kulite dinami meina neta ya egalekati enaiye? Linatedokati enagoliye.

²⁰ Linate ya lamo kulite dinami neta, ido kuli-kuli oto minonimo neta ya minae.

3

Timoti ilifi melaito wimo ka

¹ Etito linatemu muludeu naba kolito, Atenisi numudo ya moda lalimoko minenaliye, loto

² Timoti mono wenenate ya Gotiki lakoina lono oluto Kilisto kala kuwa lalo lo-lo imo we ya linate minadoka uto ka monalo olu kikito gedeto, olu auma wi gedenaiye.

³ Ido keinawa mona-mona o linatedoka fedagetoma koli kikitina olu kopaitotenawae, loto ilifi meloneto wiye. Gotikafo yaida neta lamodoka o fedenami ne, loto iya ku ledaima ya linate moda koli minae.

⁴ Lamo komu linateki lakoina minonimo kameno ya keina naba mona-mona o fede lumunaiye, loto logimi-gimi onimo ne. Ido aya kawama moda fedetami ne, loti koli minae.

⁵ Etito nemo yamu namo ya linatemu senemu-luneu naba-naba kolito, onomo neidomo ya kepa mele ledami we Satanikafo kepa mele gedageto lonote u fa neta utenaiye, loto Timoti ilifi melomo ya koli kikitafe? Koli kiki ádafe? Uto koto enage wo, loto Timoti ilifi meloneto wimo ne.

Timoti itibito oto Polo siya-mulunau olu aila wi edami ka

⁶ Ena oiya ama ya Timotima linatedokati itibito oto, linate koli kikitamo, ido seti-muludi gimi-gimi o minamo kawa ya lolumuto ido lalimomu kolito ya linate koli lalo lumu minae, loto kawa ya lolumuto, ido linate geyenune, loto auma wito kolonimo ya linateki ayaidana oti leyenune, loti auma witi koli minamo kawa ya lolumu fuli limoma nenako,

⁷ yamu aiyo, wenenate-motao, lalimo kaila fi ledado miluma kolonigu ya linatemu kolito kate

ligi-ligi kiyoba, ido linate Goti koli kikito umu minamo kawa kolonimo yakafo sete-mulude olu lalo o ledaiye.

⁸ Linate Wekola koli kikito umuti auma wi minamo yamu kolito sete-mulude lalo inako, mino kolimo idone.

⁹ Yamu linatemu kolito Goti onobalalo setemuludeu alikani oto kolonimo yamu siyane, lalole, loto loumonimo, ya ogofuto lo fuli ádenagolone.

¹⁰ Yamu linedokta oto geyeto, koli kikitamo ka maleka kolámenawamo kaleka ya olu mene o gedenune, loto lumi wiyaigu ido ko lido ka auma wito Goti loumone.

¹¹ Ena Metefo Goti aimola yakafo ido Wekolate Yesu yakikafo kanu olu oloto pi ledaito ya linate-doka enagolone.

¹² Ido setemulude ya linate gimimo idonimo mona ya Wekolakafo sete-muludeu mele ledami yamaidana oto linate yaki linanimo lulawanigu ido wenena liliga muki yaki seti-muludi gimimo dinawamo mona ya seti-muludigu mele gedeto, u faitoto uto upatenagoliye.

¹³ Eti enami ya Wekolate Yesu ya amo felegaga wenenala muki yaki oloto pinami kamenawalo ya Metefo Gotite omunalo Wekolakafo seti-muludi olu auma wi gedageto, mo loto lifimati minámenami felegaga minenawae.

4

Lute lamenaki minenumo ka

¹ Ena mono wenenate-motao, ka ama auma wito logiminagologe. Kolalo. Linate monimoni o minenawamo monatina ya Gotikafo eyeto lalo

kolinaiye, loto mona api gilibonimo ka ya koliti meyalo melamo nefo, ido oiya ama ya aya monawa oto diti efe lotiko melemo dinawae, loto Wekola Yesu lulau mino edonimo yamu kati oluto logimone.

² Wekola Yesu welaloti ka lo mele gedonimo ya moda koli minae.

³ Goti yakafo lula-kala auma wito kolami ka ya etito ne: Linate ya felegaga minomo diti kopa olu onámalo.

⁴ Linate muki ya linanimo ukani kiyaba o mine-nawamo mona ya felegaga ido efe lotiko melalo.

⁵ Ailo feka wenena ya Gotiki kutifámamo wenena yate kopa olu onenumolae, loti kani lapa-lapa kimo wamo yaidana oti

⁶ linate mono wenenatina elita oti koni wiyámalo. Wekola yakafo nosámami monawa muki yaidana melenawamo ya lifima ka itibito olu giminaiye, loto moda auma wito lo fuko gimitonima ne.

⁷ Koli minafe? Gotikafo luti fumaki mine-nawae, loto iyaina o ledámaiye. E'e, luti lamenaki felegaga minenawae, loto iyaina o ledaima ne.

⁸ Yamu mate ka ya koliti kolámoti amo ya faifa wenena kanina minámaiye. E'e, Goti yakafo Ouna ya felegaga nemoma gimami we aimolakafo ka limo ya koliti kolámoti o minae.

Sete-mulude gimoto mona lalo meletoko minenumo ka

⁹ Ido mono kolamo wenenatina ya seti-muludi gimi-gimi alo, loto egaidana oto ka lufuwa wi giminumo ne? Linanimotina ya Gotikafo eti alo,

loto seti-muludi gimi-gimi amo monawa ya moda
api gilitaima ne.

¹⁰ Ido Masedonia mika nedonedo mono wene-natina mino oluti wamo yaki moda seti-muludi gimi-gimi o minamo ne. Eti o minafa, ido aya monawa ya melemo idalo, loto kati oluto auma wito logimone.

¹¹ Ido lo mele gedonido ya ayalo linate sodoti minoti, linanimo netatina yamuko kati kit, linanimo adikafo lono oluti ya olu lalo oto olunune, loti auma wiyalo.

¹² Etiti ya neta mamu kolone, loti mono kolámamo wenena omunido wako ádenawamo ya monate wanoba minenaiye, loti eti alo.

Wekola Yesu Kilisto itibito enami ka

¹³ Ena wenenate, linate fulutamo wenena yamu kolife ádatoma ya mono kolámamo wenena yate folamo wenena kofa itibiti nedinawamo ne, loti kolámoti kufu-nema oti kenanumu-kubanumu wi-wi o minamo yaidana otenawae, loto logiminagologe. Kolalo.

¹⁴ Yesu fulutoto neditami ka ya moda koli kikitonimo ne. Etito Gotikafo Yesu ilimi aimoladoka imo yamaidana oto Yesu koli kikito umuti folamo wenena yaki olu Yesudoka ekele gedenagoliye, loto kolife lone.

¹⁵ Aya yamu ya Wekola aimola ka limo ya eti loto logimone. Kolalo. Mikalo kofawa minonimo wenena lalimo ya Wekola o fedenaido ya fulutamo wenena olu aiga o gedámenagolone.

¹⁶ E'e, Wekola aimola kosinauti lumuto, ka naba loto lu fiyageto, ido enisole kiyabani we

wenaba yakafo nola melageto ido Goti bumuwekilofo nomula nola melageto lumunagoliye. Lomageto, ya Kilisto koli kikito umuti folamo wenena yate komu nedinagilae.

¹⁷ Ena aya kamenalo wenena omude kofawa fa minonimo ya kaita lilimito kosinau dito wenewawa yaki enu wi ledeto limuku olu faka lo ledageto yalo ya Wekolaki katula enune. Etito Wekolaki minowa-minowa oto minenagolone.

¹⁸ Linate kawa ya lokoli-fakoli oti mono wenena muki logimiti luni-kani olu auma wi gedalo.

5

Wekolamu kolito kiyabala enumo ka

¹ Ena mono wenenate-motao, kamenawa ido ka melami yamu egaidana oto lufuwa wi giminumo ne?

² Linanimotina ya moda eti loti kolife lo minamo, ugele we ya luwaila kaita fede-fede amo yaidana oto Wekola kamenala kaita fedenagoliye.

³ Wenena yate sodoto minenumo kamena lalo ne, loti moni minenawado, yalo ya neta koliya fiyami neta ya kaita oloto pi giminagoliye. Wena ma nomilipala mulunau nemo kedenagolo ogofu kolami yaidana oto kaita oloto pi gimageto koli unune, loti enawafa, ido ogoufámanako, olu kopa o gedenagoliye.

⁴ Eti o gedenagolifa, ido mono wenenatemo-tao, linate ya siniku minámanako, egaidana oto Wekola kamenala ugele we yaidana oto kaita fede gimageto ukadi ololo enawamo ne?

5 Linate muki ya fo lamena wenenala minae. Lumi sinidimo wenenala minámone.

6 Yamu ya wenena liligama oku onoti minamo yaidana oti oku onámalo. Luti-kati kopa melámoti, kiyaba lalo oti minalo.

7 Oku onamo wenena yate luwaila ono minae. Ido no noti luni-kani olu kopaitamo wenena yate luwaila no noti olu kopaiti minae.

8 Eti o minafa, ido lalimo lamena wenenala minonimo ya lute-kate kiyaba lalo okele. Eti o minoto ya koli kikitonimo ido setemulude gimi-gimi onimo monawa yakafo ikite lawela yaidana oti olu wiyalo. Ido Gotikafo olu omude kenaiye, loto kiyabala oto minonimo monawa yakafo atete lawela yaidana oti olu wiyalo.

9 Aya ka monawa etito ne. Gotikafo lifima ka naba itibito lumunae, loto iya ku ledámami ne. E'e, Wekolate Yesu Kilistokafo olu omude kenaе, loto iya ku ledaima ne.

10 Amokafo lamomu kolito folaima, ya enami kamenalo ya moda fulutonimowafe, ido faifa minenumowafe? ya olu lakoito amoki lawoko minowa-minowa oto mino kolinune, loto folami ne.

11 Eti imo yamu lokoli-fakoli oti, lulawanigu ya wenena muki seni-muluni olu aila wi gedeti, ido luni-kani olu auma wi gedemo wamo mona ya moda meletiko minalo.

Gotikafo mona lalo melenawae, loto ade olu faka limo ka

12 Ena mono wenenate-motao, neta mamu ka auma wito logiminagologe. Kolalo. Kiliyatigu ya Wekola lonola auma witi oluti kati oluti ka mono

logimiti kiyaba o gedamo wenena ya kiyanido minoti, monatina efe lotiko mele gimalo.

¹³ Ena mono lonowa olamo yamu ya setimuludi gimiti kulini olu faka lalo, loto lonimo ya auma wito lone. Ido you amene mona ya wenena muki mele gimi-gimi o minalo.

¹⁴ Ena mono wenenate-motao, ka ma kati oluto logiminagologe. Kolalo. Wenena lono olámoti faifa moinamo ya lo fuko gimalo. Ido wenena kani ligi-ligi kiyamo wenena ya kani olufe lo gedalo. Ido auma wiyámamo wenena ya ani olu faka lo gedalo. Ido wenena muki, lalo ido nosámamo wenena amene mele gimiti olu you-you lo gedalo.

¹⁵ Wenena mate mona nosámami mele giminawado, ayalo ya linate yauti maleka ya lifimawa itibiti mona nosámami mele gimitenawae, loti wenena muki koti kiyaba o gedetiko moinalo. Linanimotina ido wenena liligaleka muki ya mona laloko mele gimimo idalo.

¹⁶ Seti-muludigu alikani oti laloko minomo idalo.

¹⁷ Goti loumutiko minalo.

¹⁸ Neta-mata muki neta yamu siyane, lalole, loti Goti loumaloo. Kilisto Yesu yamu koliti eti lonumunawae, loto Gotikafo kala lalo kito linatemu kolami ne.

¹⁹ Goti Ounakafo luti-katigu lono olami ya mi-wiyámalo.

²⁰ Goti welaloti lenawamo ka ya menumu o edámalo.

²¹ E'e, neta-mata muki koliti ya kolife loti iya meleti, lalo minenami ya olu kiki loti olu minalo.

²² Ido nosámami neta mona-mona ya ata wi fulitalo.

²³ Goti you amene aboga aimolakafo noku wito olu felegaga o gedageto, oudi mo lageto minenawae. Ido ukadi-oudi-luti-kati muki ya amokafo kiyaba o gedageto, Wekolate Yesu Kilisto kofa itibito enami kamenalo ya lifimati minámoto, laloko minageto minenawae, loto Goti loumu minowe.

²⁴ Luti fiyami we ya ka lido meyalo meletoko minami we nemoma nenako, lonowa oluto ya olu fuli lenagoliye.

Onowaleka ka

²⁵ Mono wenenate-motao, lamomu koliti Goti loumu ledalo.

²⁶ Linate mono wenenate muki geyeti ya aiyokoijo ka fulo gedonimo ya logimiti felegaga mona meleti abusa wi gedalo.

²⁷ Wekola onobalalo lo gedoto logimowe. Ko-lalo. Lufuwa ama ya mono wenenate muki kato gimato kolinawae.

²⁸ Wekolate Yesu Kilisto nasafilila ya linedokeda mino gedenaiye. Modae.

**Gotiki olu kutifi ledami ka kofawa
The New Testament in the Komongu dialect of the
Siane Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Siane long Niugini**

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Siane

Dialect: Komongu

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-24

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

16002536-bc8f-5779-8e88-c1fed5ba4079